

[Niels Frederiksen.]

ikke helt enig med den højtærede Landbrugsminister i den Betragtning. Jeg beder overvejet, at Driftslaanefforeningerne blev startet under de vanskeligste Forhold, der tænkes kan. Princippet for Foreningernes Arbejde er det, at man ikke skal have solidariske Laan, man laaner ud til den enkelte Mand mod, at han kontant indbetaler 25 pCt. af Laanesummen eller Værdigenstandens Pris, og saa faar man Pant i vedkommende Værdigenstand, enten det nu er Besætning eller Driftsinventar. Man maa huske paa, at Foreningerne begyndte deres Udlaansvirksomhed til Erhvervelse af Driftsmidler til mindre Jordbrugere under Højkonjunkturerne, og at den Sikkerhed, man fik i de enkelte Ting, med eet Slag blev forringet ganske overordentligt; selv med en Indbetaling af 25 pCt. af et Kreaturs Værdi var Prisdaldet saa voldsomt, at Sikkerheden blev ganske overordentligt forringet. Disse Forhold foruden den voldsomme Nedgang i Priserne overalt medførte naturligvis ikke ringe Vanskeligheder for Foreningerne, men jeg er ganske overbevist om, at naar vi er over de Vanskeligheder, jeg her har nævnt, vil det være en Haandsrækning til det danske Landbrug i Retning af at skaffe Driftsmidler frem uden at medføre unødigt Risiko hos Kredse af Landmænd, hvilket er at foretrække for det af den højtærede Landbrugsminister foreslaaede.

Dernæst udtalte den højtærede Landbrugsminister angaaende det af os forelagte Lovforslag om en Akkordordning, at han ikke kunde tilraade og ikke kunde gaa med til en direkte Udlaaning, foretagen af Landbrugsministeriet og Finansministeriet. Det giver jeg den højtærede Landbrugsminister Ret i, men det er heller ikke foreslaaet i det radikale Venstres Akkordforslag. Udlaanene administreres i Henshold til vort Forslag af Myndigheder, som efter vor Opfattelse har Betingelsen for at vurdere, om Laanenes Størrelse i det enkelte Tilfælde er passende. Den højtærede Landbrugsminister mente, at efter det af det radikale Venstre stillede Forslag vilde 50 Mill. Kr. stillet til Raadighed for det Formaaes Gennemførelse være for lidt. Jeg vilde være glad, om det kunde lykkes at faa gennemført i den høje Rigsdag en Bevilling af det Omfang til dette Formaal, thi der er for os ingen Tvivl om, at man med en Sum som den foreslaaede ved en fornuftig Administration vil være i Stand til ved Hjælp af saadanne Udlaan at gennemføre Akkordordninger for mange Tusind Landbrugshjems Vedkommende, Landbrugs-

hjem, der er saaledes stillet økonomisk, og hvis Indehavere har saadanne Betingelser for at drive Landbruget videre, at de kan reddes.

Den højtærede Landbrugsminister var ikke sikker paa, om ikke det af Mindretallet i Landbrugsudvalget og af det radikale Venstre stillede Forslag om Akkordordning var grundlovsstridigt. Jeg har som Lægmand den Opfattelse, at det ikke er det, og jeg trøster mig til, at den højtærede Landbrugsministers egen Departementschef som Jurist er Medforslagsstiller og som Jurist er af den Opfattelse, at det er grundlovsmedholdeligt, og jeg er saa ubeskedent at sætte Hr. Departementschefens Kyndighed ved Siden af den højtærede Statsministers paa dette Omraade. En Lov, der er gennemført paa det Grundlag, at den ikke berøver nogen hans nu eksisterende, velerhvervede Ret — for det, Forslaget gaar ud paa, er kun, at man faar gjort op, hvad han har tabt, og endda giver ham Vederlag for det, han har tabt —, kan dog vist ikke være i Strid med Grundlovens Bestemmelser om Ejendomsrettens Ukrænkelighed. Det forekommer mig, at man ogsaa her gaar for vidt i sin Argumentation.

Saa siger den højtærede Landbrugsminister, at hvis man vil tjene Laansøgenes Sag, skal man ikke gaa til en Lovgivning som den af os foreslaaede. Hvis man vil tjene Laansøgenes Sag, tror jeg ikke, man skal glemme, at de Laansøgere, der i Fremtiden skal erhverve Hjem og Bedrift i Danmark, ikke er interesserede saa meget i, at det mest mulige kan laanes, men at de er nok saa meget interesserede i, at det ikke er nødvendigt at laane saa meget. Det er efter min Opfattelse en Misforstaaelse, naar man har den Mening, at man ved at sætte Belaaningsmulighederne i System til det alleryderste altid tjener Laantagernes Sag, for jeg har en Anelse om, at de, der staa bag ved den stærkt i System satte Laangivning, er dem, som skal sælge de Ejendomme, hvori der skal laanes. Jeg tror, vi skal veje de Interesser for og imod, prøve at gøre Ret og Skel og ikke altid mene, at enhver Laansøger er interesseret i, at man i Danmark kan laane saa meget som muligt. Man maa jo ikke glemme, at een Ting er at laane, men en anden Ting er, at man paa hæderlig Vis kan betale tilbage og forrente, hvad man hæderligt har laant.

Maa jeg indskyde den Bemærkning, at naar f. Eks. den højtærede Landbrugsminister fremhæver de stærkt stigende Ejendomsskatte og de stærkt øgede offentlige Byrder, der gaar ud over Ejendoms-